

Jan Willem Roosenbrand

Prediker 12:1-8 Oosterkerk 3 juni 2012

preeksamenvatting

Ouder worden. Verval. Onderwerp van de preek en van Prediker 12.

Wij verbinden liever ouderen met : we zijn nog vitaal. En tegenwoordig ben je ook vitaler dan je ouders toen die zo oud waren.

Niettemin: Stijging van de kosten van de zorg. Slechte zorg voor dementerende bejaarden.

Langer doorwerken.

En in de kerk?

Aan de zijlijn. Er verandert zo veel.

Hopelijk ook: Terug naar de kern: je bent van Christus. in leven en sterven. In jeugd en ouderdom.

De jongeren worden hier aangesproken! Vers 1.

Voor je het weet ben je oud, dus geniet van je leven. God gunt je dat.

Denk daarom vroeg aan God, leef met Hem.

Alles valt eens weg, maar Hem hou je over en straks sta je voor Hem.

Als slot van zijn zoektocht naar levenswijsheid komt de Prediker uit bij een klaagzang op het ouder worden, tegelijk ook vol mededogen, inleven.

Doel: durf het onder ogen te zien, de ouderdom, de negatieve kant van het leven. Van de dood.

Thema: Dood?

- Wegkijken.

- Aankijken.

- Er doorheen kijken.

Wegkijken.

Denk je als jongere aan de dood? aan jouw dood?

Hoe vaak dacht u – nu ouder- vroeger aan de dood?

Nu kunt u er niet om heen: het wordt leger, je krijgt telkens een nieuwe rouwkaart.

Op de kalender staan haast wekelijks ziekenhuisonderzoeken en doktersafspraken.

We kijken liever weg.

Terminologie: ouden van dagen, werden bejaarden, ouderen, nu senioren.

‘je bent zo oud als je je voelt’.

50 jaar: tweede jeugd.

Ja ja...

Miljoenen reclames tegen ouder worden, mooi oud worden. strakke huid, maar uiteindelijk wint de zwaartekracht het altijd.

Lucht en leegte, ijdelheid der ijdelheden.

Wordt wakker. Je kunt de zin van het leven niet vinden in vitaliteit, in je werk, in je prestaties, in plezier, in geld, in relaties. Het leven is niet alleen maar fantastisch.

Kijk de dood aan.

En kijk naar aftakeling met mededogen, meeleven.

Prachtige beelden, voor wat niet prachtig is.

Vers 2: het is altijd bewolkt. De fleur is eraf, sinds je man is overleden, je ziet het somber in.

Lezen.

Vers 3: de aftakeling van het lichaam is als een huishouden met personeel dat steeds verder achteruit gaat. Alles wordt minder: je armen waarmee je je zelf kunt beschermen, je wachter, beven; je benen die je brachten waar je wilde, worden krom, je tanden ben je kwijt en je kunstgebit gaat los zitten. Je ogen worden zwakker en je moet opnieuw aan staar worden geopereerd. Lezen vers 3.

Vers 4: je gehoor wordt minder, je stem wordt zwakker, zingen gaat niet meer zo goed als vroeger, ja, het contact met de buitenwereld neemt af, er gebeurt niet veel meer in je leven.

lezen vers 4.

Vers 5.

Met je rollator de trappen op wordt erg lastig, voor je het weet breek je een heup. Lezen 5a.

De amandelboom die mooi wit bloeit in de winter, je witte haardos, prachtig, maar de lente wil maar niet doorbreken.

Je sleept je voort als een oude sprinkhaan, terwijl je vroeger kwiek en sportief was.

Lezen 5 b.

Misschien is dit laatste ook wel een zinspelning op het verlies van je libido, je potentie, (wat dat betreft is de bijbel een stuk minder preuts dan veel van onze ouderen) als je aanneemt dat de kapperbes een soort viagra in de oude tijden: je sprinkhaan die vroeger opsprong bij het minste of geringste, komt niet meer omhoog, daar is geen kruid tegen gewassen.

Je rouwkaart is al geschreven, alleen de datum moet nog ingevuld worden. je ziet je begrafenis al voor je. Lezen vers 5c.

Ja, de goede oude tijd is voorbij, de zilveren levensdraad wordt afgebroken, het levenslicht gedoofd, het water van het leven wordt niet meer gedronken. Vers 6.

Niet leuk om aan te denken, maar het is de werkelijkheid: vers 7. en 8.

Die kant gaan we op. Niet alleen onze 70 plussers. Ook de jongeren.

Durf het onder ogen te zien.

Deze filosoof uit de bijbel laat zich niet makkelijk tevreden stellen. Hij blijft opponeren tegen ons vluchtgedrag en onze oppervlakkigheid.

De dood is de grote gelijkmaker. Het leven heeft geen intrinsieke zin. Je bouwt niks blijvends op.

Als je jong bent, wil je dit niet weten, maar als je ouder wordt krijg je het steeds meer door.

Of duwt u het nog steeds weg al bent u 70 of 80?

Wat is de balans van uw leven?

Wat wordt straks de balans van jouw leven?

Je bent onderweg naar je eeuwige huis, dat is bij Prediker de dodenwereld.

Ja, je adem gaat terug naar God die hem gegeven heeft.

Bereid je voor op de ontmoeting met je Schepper.

Slotwoord van alles is: 12: 13-14.

Door de dood (en door het leven) heen kijken: zie je God?

Ook als oudere kent u de aanvechting: was dit nou mijn leven? Is er nog een vervolg? Lukt het u om te midden van alle pijntjes van de dag God te zoeken en er doorheen te kijken?

Ziet u Christus, God die mens werd en die zo in eigen ervaring door de dood is heengegaan?

Hebt u en heb jij je leven uit handen gegeven aan Christus?

Hebt u door Christus ontdekt dat wat het zwakst lijkt het meest van waarde is? 1 Korinthe 12:22: dat geldt ook van de leden van de kerk!

Ken je de christelijke hoop?

Niet hoop op een hemel, een ster in het oneindige heelal. Maar op een nieuwe wereld!

Prediker (en de hele bijbel) vraagt zo door en is geïrriteerd als je uitvluchten zoekt en de zin probeert te zoeken in relaties, in gezondheid, in seks, in je werk omdat dit allemaal wel mooi is, maar helaas niet blijvend. Hij kan het verlangen niet onderdrukken naar een blijvende schepping, waar de dood geen streep door haalt. De bijbel wijst je niet de weg om de dood te ontvluchten en weg te denken maar om er door te gaan. Daarom houdt de Prediker ons onrustig: er moet meer zijn dan dit breekbare leven.

Misschien kun je niet geloven in een nieuwe wereld, leven uit de dood.

Maar wat doe je dan met dit tijdelijke leven?

Waar zoek je je zin in?

Of probeer je ermee te leven dat het leven ten diepste zinloos is en dat je daarom maar moet genieten, of zuinig moet zijn op onze planeet omwille van onze kinderen? Mooi natuurlijk!

(Maar beperkt)

Maar ik hoop dat deze oude filosoof jou ook prikkelt om je eigen oplossing te bevragen, te doordenken en door te zoeken. Ken jij niet ook diep van binnen dat verlangen naar een betere wereld? Waarom zou je dat verlangen wegduwen? Zou het niet waar kunnen zijn?

Ik kan je de zekerheid niet geven van de hoop die God je geeft als je Christus leert kennen: die deze zinloosheid heeft gekend en er doorheen ging. Gestorven en begraven, opgestaan uit de dood.

Niet zijn ziel alleen, maar zijn lichaam werd vernieuwd, en dat heb je te goed als je de zin en de basis van je leven zoekt in Christus. Hij komt terug en maakt alles nieuw.

De dood, niet weggijken maar onder ogen zien en erdoor heen kijken.

Ik hoop dat dat u helpt om de realiteit van de aftakeling eerlijk onder ogen te zien bij u zelf. Omdat u ook hoop hebt, door de dood heen.

Ik hoop dat dat jou midden in het leven helpt om de moeite van de ouderdom te zien, bij je opa, je ouders, en mee te leven. Zij zijn 'het meest noodzakelijk' in de samenleving en in de kerk.

Ik weet dat dit Harmen Pieter en Andrea die een paar jaar op Mercyships gaan werken, helpt in het onder ogen zien van de ellende van zoveel ziekte in Afrika, en dat het hen motiveert om zich in te zetten voor deze mensen. En ze niet alleen te verplegen maar ook hoop te geven op een nieuwe wereld.

Jong en oud: Kijk niet weg van alle ellende. Zie het onder ogen. Met meeleven. Ook de akelige kanten ervan. En kijk er doorheen: want er is hoop. Christus is uit de dood opgestaan.

Amen.